TOWARZYSTWO UNIWERSYTETU ROBOTNICZEGO

T. U. R.

Cele

zadania

i

rozwój

1923 — 1929

Warszawa

Wydawnictwo Zarządu Głównego T. U. R.

Kurs bibljotekarski T. U. R.
Warszawa — kwiecień 1929.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego (T. U. R.), założone w styczniu 1923 roku, posiada 211 Oddziałów i około 10 tysięcy członków, 119 kół młodzieży — 4100 członków. Obejmują one swą działalnością cały teren Rzeczypospolitej Polskiej.

Siedziba Zarządu Głównego — Warszawa — ul. Czerwonego Krzyża 20 (dom Związku Zawodowego Kolejarzy) — tel. 325-03.

CELE

Zadaniem Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego jest szerzenie oświaty i podniesienie kultury wśród szerokich rzesz robotniczych Polski. T. U. R. dąży do tego, aby rozbudzić w robotniku pragnienie zdobycia wiedzy, a potem umożliwić mu jej zdobycie przedewszystkiem w samodzielnej pracy nad sobą.

Dlatego też za najważniejsze formy działania Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego uważa szerzenie czytelnictwa przez zakładanie bibljotek i czytelń, oraz koła samokształcenia i wieczory dyskusyjne.

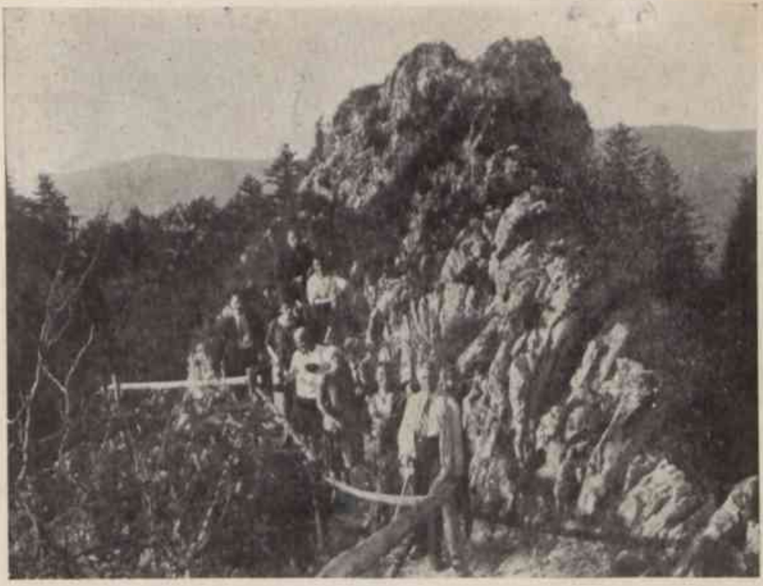
PRACA OŚWIATOWA

Bibljotek przez czas swojego istnienia Towarzystwo zorganizowało w swych oddziałach 86, czytelń 54, bibljoteczek wędrownych przy Zarządzie Głównym jest 12, kół samokształcenia

Wycieczka T. U. R. nad morze.
Na kutrze rybackim: Orłowo — Gdynia — lipiec 1926.

istniało 93. Za czynnik rozbudzający potrzebę wiedzy Towarzystwo uważa odczyty luźne, jak również cykle odczytowe. Odczytów takich odbyło się 4230, wysłuchało ich 327.660 słuchaczy; cyklów odczytowych zorganizowano 83. Przy Zarządzie Głównym istnieje centrala prelegentów, wysyłanych przez Sekretarjat Generalny Towarzystwa na zapotrzebowania oddziałów; wyjazdów takich odbyło się za czas istnienia Towarzystwa 437, odczytów wygłoszonych przez prelegentów centrali wysłuchało 82.980 osób. Z drugiej strony, licząc się z brakiem u robotników elementarnego przygotowania, Towarzystwo organizuje kursy dla analfabetów i kursy dokształcające w zakresie szkoły powszechnej, ale tylko w tych miejscowościach, gdzie brak takich kursów, prowadzonych przez samorząd; kursów tego rodzaju zorganizowano 127. Kursów praktycznych, zaspakajających potrzeby zawodowe czy życiowe robotników i robotnic odbyło się 33. W miarę potrzeby Zarząd Główny i poszczególne okręgi i organizacje młodzieży urządzają kursy scentralizowane, poświęcone jednemu zagadnieniu; na czas kursu słuchacze przerywają swoje zajęcia zawodowe i prowadzą wspólne życie internatowe. Kursów takich, zwanych „szkołami robotniczemi“ odbyło się 17 (między innemi dla działaczy samorządowych, pracowników związków zawodowych, pracowników teatrów robotniczych, kurs dla Białorusinów, dwa kursy bibljotekarskie i t. d.).

Wycieczka T. U. R. w Pieninach
W drodze na Sokolicę — czerwiec 1925.

WYCIECZKI

Wycieczek oddziały Towarzystwa zorganizowały 560, wzięło w nich udział 16.800 osób. Zarząd Główny urządził 15 wycieczek centralnych ogólnokrajowych (nad morze polskie, do Tatr, Pienin, Wschodnich Karpat w Beskidy i t. d.); liczba uczestników wynosiła 436 osób; prócz tego odbyły się 3 wycieczki zagraniczne (do Wiednia i Pragi, do państw Nadbałtyckich, i na Słowaczyznę); liczba uczestników 164. Towarzystwo przyjmuje wycieczki, przyjeżdżające z zagranicy.

PRACA KULTURALNO-ARTYSTYCZNA

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego kładzie duży nacisk na działalność kulturalno-artystyczną. Za czas swego istnienia Towarzystwo zorganizowało 68 chórów, 62 zespoły muzyczne, 113 sekcyj teatralnych, które dały 563 widowiska.

ORGANIZACJA MŁODZIEŻY T. U. R.

Przy Towarzystwie Uniwersytetu Robotniczego istnieje organizacja Młodzieży T. U. R. pracująca autonomicznie, pod kontrolą jednak Zarządu Głownego T. U. R. i w stałym kontakcie z oddziałami T. U. R. Organizacja Młodzieży posiada 119 kół i 4.100 członków. Cele i program pracy Organizacji Młodzieży są identyczne z programem Towarzystwa, różnią się natomiast metody, które muszą być dostosowane do wieku

Zlot Młodzieży Robotn. T. U. R.
W obozie: Warszawa — czerwiec 1927.

i psychologji młodzieży. Specjalnie Organizacja Młodzieży zajmuje się sportem, tworzeniem drużyn harcerskich, urządzaniem obozów letnich, zlotów młodzieży oraz sprawami, obchodzącemi specjalnie młodzież. Statystyka pracy oświatowej i kulturalnej młodzieży dołączona została do wyżej wymienionych cyfr, ilustrujących działalność Towarzystwa. Do tego w tem miejscu dodajemy cyfry, dotyczące prac, prowadzonych wyłącznie przez młodzież. Kół sportowych Organizacyj Młodzieży istniało 46; bierze w nich udział 609 członków; meczów i treningów zorganizowano 726. Obozów letnich urządzono 6: liczba uczestników 275. Zlotów odbyło się 3, przy udziale 2.500 osób. Gromad harcerskich Organizacja posiada 30.

WYDAWNICTWA

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego prócz trzech drukowanych sprawozdań wydało: 4 broszury popularne, śpiewnik dla chórów robotniczych, tymczasowy katalog broszur i książek socjalistycznych oraz prospekt wycieczek. Wydaje dwutygodnik p. t. „Oświata i Kultura", drukowany jako dodatek do dziennika „Robotnik".

Organizacja Młodzieży wydaje czasopismo „Głos Młodzieży" i corocznie kalendarzyk „Młodego Robotnika".

TEATR ROBOT. „ATENEUM"

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego wraz z Zarządem Związku Zawodowego Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej w ostatnim sezonie prowadziło teatr robotniczy „Ateneum". Od października 1928 roku do kwietnia 1929 roku odbyły się 172 widowiska, z których korzystało 63.368 widzów.

Podajemy kilka cyfr ilustrują[illegible]
Data założenia T. U. R. — s[illegible]

ROZW[illegible]

w listopadzie	1924	r.	T.U.	[illegible]
„ „	1925	„	„	[illegible]
„ „	1926	„	„	[illegible]
„ „	1928	„	„	[illegible]
„ maju	1929	„	„	[illegible]

Odczytów zorganiz.	w 1925/26 —	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Kół samokształcenia	„	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Chórów było	„	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Zespołów muzycznych	„	30	„	37
Zespołów teatralnych	„	17	„	56
Widowisk	„	135	„	218

FUNDUSZE

Fundusze Towarzystwa opierają się na składkach członków, zbiórkach na oświatę robotniczą, składkach związków zawodowych oraz na subsydjach samorządowych i państwowych.

od 1.II.1923 do 25.X. 1924:

Dochody wyniosły — 1.224.106.955 mk. pol.
Rozchody wyniosły — 989.179.345 mk. pol.

od 25.X.1924 do 1.VI.1929:

Dochody wyniosły — 336.262.85 zł. pol.
Rozchody wyniosły — 327.785.76 zł. pol.

Dla porównania podajemy, że w roku 1925:

Dochody wyniosły — 55.604.60 zł. pol.

w 5 miesiącach r. 1929:

Dochody wyniosły już — 46.511.32 zł. pol.

Towarzystwo współpracuje z klasowym ruchem robotniczym i jest członkiem Federacji Oświatowej Organizacyj Społecznych, oraz na terenie międzynarodowym należy do Robotniczej Międzynarodówki Oświatowej w Amsterdamie.

W skład obecnego Zarządu Głównego T. U. R. wchodzą: marszałek sejmu — I. Daszyński, prezes, poseł K. Czapiński, senator S. Posner — wice-prezesi, senator, dr. S. Kopciński — sekretarz generalny, poseł Z. Piotrowski — skarbnik; L. Cohn, J. Cynarski, S. Garlicki, I. Koliskowa, C. Kossobudzki, T. Lipiński, posłanka J. Markowska, poseł T. Reger, W. Weychert-Szymanowska, I. Zielińska — członkowie zarządu.

DRUK[illegible]A „ROLA" JANA BURIANA